

2022-12-22
I2022/02417

Infrastrukturdepartementet

Trafikverket

781 89 Borlänge

Uppdrag att identifiera och vidta kostnadsreducerande åtgärder i genomförandet av projektet Ostlänken

Regeringens beslut

Regeringen ger Trafikverket i uppdrag att under det fortsatta arbetet identifiera och vidta kostnadsreducerande åtgärder vid genomförandet av projektet Ostlänken (Järna–Linköping). De kostnadsreducerande åtgärderna ska ligga inom ramen för beslutad tillåtlighet för Ostlänken och åtgärderna ska inte medföra någon nämnvärd försening för arbetet med Ostlänken. Vidare ska Trafikverket se över vilka eventuella justeringar av projektet som är lämpliga med anledning av de nya förutsättningar det innebär att Ostlänken inte ingår i hoplänkat system av nya stambanor för höghastighetståg enligt regeringens beslut (I2022/02416).

Trafikverket ska därutöver löpande följa utvecklingen av juridiska regelverk respektive teknisk utveckling som kan påverka potentialen för kostnadsreducerande åtgärder och, i den mån det bedöms som möjligt, anpassa sitt arbete till utvecklingen.

Trafikverket ska årligen i samband med årsredovisning redovisa både identifierade och vidtagna åtgärder, bedömd effekt på kostnaden av dessa åtgärder samt bedömd total kostnad för projektet Ostlänken. En första redovisning ska dock lämnas till Regeringskansliet (det blivande Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) senast den 30 juni 2023.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen har i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 22) aviserat att utbyggnaden av nya stambanor för höghastighetståg inte ska fullföljas. Regeringen aviserade samtidigt att det behöver genomföras en

separat analys för de tre etapperna på de tidigare planerade sträckningarna som redan ingår i den nationella trafikslagsövergripande planen för transportinfrastrukturen för perioden 2022–2033, dvs. Ostlänken, Hässleholm–Lund och Göteborg–Borås. Ett väl fungerande och långsiktigt hållbart transportsystem skapar tillgänglighet för människor i hela landet, bidrar till stärkt konkurrenskraft, ökat bostadsbyggande och har en avgörande roll för Sveriges klimatomställning.

Regeringen har denna dag gett Trafikverket i uppdrag att avbryta planeringen för de centrala delarna av systemet, dvs. mellan Linköping och Borås respektive Hässleholm via Jönköping (I2022/02416). Samtidigt gav regeringen Trafikverket i uppdrag att pausa arbetet med projektet Göteborg–Borås, del av nya stambanor samt att snarast avsluta det pågående arbetet med projektet Hässleholm–Lund, del av nya stambanor. Regeringen har denna dag dessutom gett Trafikverket i uppdrag att utreda åtgärder i järnvägssystemet i stråket Göteborg–Borås (I2022/02418). Regeringen har vidare denna dag gett Trafikverket i uppdrag att utreda kapacitetshöjande åtgärder i järnvägssystemet i Skåne (I2022/02419).

Regeringen anser att det finns skäl att avbryta planeringen av nya stambanor för höghastighetståg. Den höga kostnaden för utbyggnaden gör att satsningen riskerar att tränga undan andra nödvändiga investeringar. När arbetet med de s.k. centrala systemdelarna mellan Linköping och Borås respektive Hässleholm via Jönköping har avbrutits, är det viktigt att rätt åtgärder genomförs utifrån dessa nya förutsättningar.

Regeringen anser vidare att satsningar på järnvägen i första hand bör underlätta för arbetspendling och godstrafik för att stärka jobb och tillväxt.

Ostlänken har kommit långt i planeringen och regeringen har beslutat om tillåtlighet för järnvägen i aviserad korridor. Investeringskostnaden för Ostlänkens bedöms emellertid som mycket hög och de uppskattade kostnaderna har ökat väsentligt över tid. Regeringen ser inte att denna utveckling är acceptabel och anser att åtgärder därför behöver vidtas för att så långt som möjligt hålla nere kostnaderna i genomförandet av Ostlänken, samtidigt som hänsyn tas till att planeringen av Ostlänken har gått långt och att byggandet av objektet i vissa delar redan är påbörjat.

Sammantaget bedömer därför regeringen att Trafikverket bör få i uppdrag att identifiera och vidta kostnadsreducerande åtgärder samt eventuella andra nödvändiga justeringar vid genomförandet av Ostlänken.

På regeringens vägnar

Andreas Carlson

Gunilla Renbjer

Kopia till

Finansdepartementet/BA, K, SFÖ och SPN

Försvarsdepartementet/MFI

Miljödepartementet/KL, ME och NM

Näringsdepartementet/BI och RTL

Infrastrukturdepartementet/TM och US